

11 JUL 2026

सिधुंदुर्ग समाचार

जनसंपर्क कक्ष
श्रीवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

आपण सारेच क्वांटम विश्वाचे रहिवासी : पद्मश्री डॉ. एच. सी. वर्मा

कोल्हापूर/प्रतिनिधी :

संपूर्ण विश्व हे प्रचलित शास्त्रीय (क्लासिकल) नियमांपेक्षा पुंज भौतिकीय (क्वांटम) नियमांवर चालते. प्रकाशाचे वर्तन, अणूंची रचना, चुंबकत्व, विद्युतवाहकता, अर्धसंवाहक, अणुऊर्जा, सूर्याची ऊर्जा आणि आधुनिक संगणक तंत्रज्ञान यामागे क्वांटम भौतिकशास्त्र कार्यरत आहे. त्यामुळे क्वांटम भौतिकशास्त्र केवळ प्रयोगशाळेतील विषय नसून आपल्या दैनंदिन जीवनाचा पाया आहे. राष्ट्रीय क्वांटम मिशनमुळे विज्ञानाच्या क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणात रोजगारसंधीची निर्मिती होणार आहे. आपण सारेच क्वांटम विश्वात जगत आहोत, असे प्रतिपादन पदार्थविज्ञानाचे ज्येष्ठ संशोधक, शिक्षक आणि आयआयटी कानपूरचे प्राध्यापक पद्मश्री डॉ. एच. सी. वर्मा यांनी आज येथे केले.

श्रीवाजी विद्यापीठाचा भौतिकशास्त्र विभाग आणि दि इंडियन असोसिएशन ऑफ फिजिक्स टिचर्स यांच्या संयुक्त विद्यमाने विद्यापीठात आज डॉ. वर्मा यांचे 'क्वांटम भौतिकशास्त्र आणि भौतिकशास्त्रातील रोजगार संधी' या विषयावर विशेष व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. कुलगुरू डॉ. राजनीश कामत अध्यक्षस्थानी होते, तर प्र-कुलगुरू डॉ. ज्योती जाधव, कुलसचिव डॉ. विलास शिंदे प्रमुख उपस्थित होते.

पद्मश्री डॉ. एच. सी. वर्मा यांनी विद्यार्थ्यांना क्वांटम भौतिकशास्त्राची संकल्पना अत्यंत सोप्या उदाहरणांतून समजावून सांगितली. त्यांनी आपल्या विद्यार्थीजीवनातील आयआयटी कानपूरमधील अनुभव, संशोधनातील संघर्ष, संगणक प्रोग्रामिंगची सुरुवात आणि विज्ञानातील जिज्ञासेचे महत्त्व यांचीही प्रेरणादायी मांडणी केली.

डॉ. वर्मा म्हणाले, न्यूटनचे नियम, गुरुत्वाकर्षण, विद्युतचुंबकत्व किंवा ऊष्मागतिकीचे नियम अनेक घटना

स्पष्ट करतात; मात्र तांबे वीज का वाहून नेतो, प्लास्टिक विद्युतरोधक का असते, लोखंडच चुंबकीय का असते किंवा काच पारदर्शक आणि पारा अपारदर्शक का असतो, याचे उत्तर केवळ पारंपरिक शास्त्रीय (क्लासिक) भौतिकशास्त्र देऊ शकत नाही. या सर्व घटनांचे स्पष्टीकरण क्वांटम भौतिकशास्त्रामध्ये मिळते. क्वांटम भौतिकशास्त्रातील ऊर्जा क्वांटिकरण, वेव्ह-पार्टिकल द्वैधस्वरूप, अनिश्चितता, क्वांटम टनेलिंग, सुपरपोझिशन यांसारख्या संकल्पना त्यांनी दैनंदिन जीवनातील उदाहरणांच्या माध्यमातून स्पष्ट केल्या. अणुभट्टीतील अणुर्भजन, सूर्याच्या केंद्रातील अणुसंमिलन, स्कॅनिंग टनेलिंग मायक्रोस्कोप आणि आधुनिक सेमीकंडक्टर तंत्रज्ञान ही क्वांटम सिद्धांताची यशस्वी उदाहरणे असल्याचे त्यांनी सांगितले.

विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना त्यांनी सांगितले की, भौतिकशास्त्रातील पदव्युत्तर शिक्षणानंतर केवळ अध्यापन किंवा संशोधन हेच पर्याय उपलब्ध नसतात. भारत सरकारच्या राष्ट्रीय क्वांटम मिशनअंतर्गत देशात क्वांटम संगणन, क्वांटम माहितीशास्त्र, क्वांटम संप्रेषण आणि क्वांटम सुरक्षा या क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणावर संशोधन सुरू असून आगामी काळात मोठ्या प्रमाणावर रोजगार उपलब्ध

होतील. या मिशनसाठी केंद्र सरकारने सुमारे सहा हजार कोटी रुपयांची तरतूद केली असून विविध आयआयटी, संशोधन संस्था आणि प्रयोगशाळांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर मनुष्यबळाची गरज निर्माण होणार असल्याचे त्यांनी नमूद केले.

याशिवाय, इझ्रो, सीएसआयआर, भाभा अणुसंधान केंद्र, भौतिकी संशोधन प्रयोगशाळा, प्लाझ्मा रिसर्च इन्स्टिट्यूट, यांसह विविध राष्ट्रीय प्रयोगशाळा, वैज्ञानिक संस्था, डेटा विश्लेषण, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, विज्ञान व्यवस्थापन, संशोधन प्रशासन तसेच उद्योग क्षेत्रात भौतिकशास्त्राच्या विद्यार्थ्यांसाठी मोठ्या संधी उपलब्ध असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले. विज्ञान शाखेतील विद्यार्थ्यांमध्ये विश्लेषणात्मक विचारसरणी विकसित होत असल्यामुळे उद्योगक्षेत्र त्यांना प्राधान्य देत असल्याचेही त्यांनी सांगितले.

'वेतनापेक्षा योगदानाचा विचार महत्त्वाचा'
मोठ्या वेतनाच्या तुलनेत स्वतःच्या क्षमतेचा आणि समाजासाठीच्या योगदानाचा विचार करा. देशाच्या वैज्ञानिक प्रगतीसाठी सक्षम शिक्षक, संशोधक आणि वैज्ञानिक तयार होणे ही काळाची गरज आहे, असे

सांगतानाच त्यांनी विद्यार्थ्यांनी विज्ञानातील करिअरकडे सकारात्मक दृष्टीने पाहणे, असे आकर्षून सांगितले. व्याख्यानानंतर विद्यार्थ्यांनी क्वांटम भौतिकशास्त्रातील विविध संकल्पना, संशोधन आणि करिअरच्या संधींबाबत प्रश्न विचारले. डॉ. वर्मा यांनी त्यांची सविस्तर आणि सोप्या भाषेत उत्तरे देत विद्यार्थ्यांशी मुक्त संवाद साधला.

अध्यक्षीय मनोगतात कुलगुरू डॉ. राजनीश कामत यांनी भौतिकशास्त्र हे सर्व आधुनिक विज्ञान व तंत्रज्ञानाचा पाया असल्याचे सांगितले. ते म्हणाले, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, मशीन लर्निंग, एज कॉम्प्युटिंग आणि उच्च कार्यक्षम संगणन (High Performance Computing) यांसारख्या आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या केंद्रस्थानी क्वांटम भौतिकशास्त्र असून, भविष्यातील वैज्ञानिक क्रांतीचे नेतृत्व हे याच क्षेत्रातून होणार आहे. मूलभूत विज्ञान आणि उपयोजित विज्ञान यांतील दरी भरून काढल्याशिवाय देशाचा वैज्ञानिक विकास अशक्य असून विद्यार्थ्यांनी मूलभूत विज्ञानातील संशोधनाकडे वळण्याचे आवाहन त्यांनी केले. पद्मश्री डॉ. वर्मा यांच्या व्याख्यानामुळे विद्यार्थ्यांना विज्ञानातील नवीन दिशा आणि करिअरच्या संधींबाबत प्रेरणा मिळेल, असा विश्वास व्यक्त केला.

यावेळी भौतिकशास्त्र अधिविभागाचे प्रमुख डॉ. राजेंद्र सोनकवडे आणि कुलसचिव डॉ. विलास शिंदे यांनीही मनोगते व्यक्त केली. कार्यक्रमाचे समन्वयक डॉ. मानसिंग टाकळे यांनी स्वागत, प्रास्ताविक व पाहुण्यांचा परिचय करून दिला. डॉ. नीलेश तरवाळ यांनी आभार मानले. कार्यक्रमाला विद्यापीठातील शिक्षक, अधिविभाग प्रमुख, महाविद्यालयीन प्राचार्य, शिक्षक, विद्यापीठातील विज्ञानाचे विद्यार्थी, विविध महाविद्यालयांसह शहरातील शालेय विद्यार्थ्यांचीही संख्या लक्षणीय होती.

क्वांटम मिशनमुळे विज्ञान क्षेत्रात रोजगाराच्या संधी

■ प्रतिनिधी, कोल्हापूर

क्वांटम भौतिकशास्त्र केवळ प्रयोगशाळेतील विषय नसून दैनंदिन जीवनाचा पाया आहे. राष्ट्रीय क्वांटम मिशनमुळे विज्ञान क्षेत्रात मोठ्या रोजगाराची संधी निर्माण होणार आहे, असे प्रतिपादन पदार्थविज्ञानाचे ज्येष्ठ संशोधक, शिक्षक आणि आयआयटी कानपूरचे प्राध्यापक पद्मश्री डॉ. एच. सी. वर्मा यांनी केले. शिवाजी विद्यापीठाच्या भौतिकशास्त्र विभाग व दि इंडियन असोसिएशन ऑफ फिजिक्स टिचर्स यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित व्याखानात ते बोलत होते.

डॉ. वर्मा यांनी 'क्वांटम भौतिकशास्त्र व भौतिकशास्त्रातील रोजगार संधी' या विषयावर त्यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाच्या कुलगुरू डॉ. राजनीश कामत अध्यक्षस्थानी होते. यावेळी प्र-कुलगुरू डॉ. ज्योती जाधव, कुलसचिव डॉ. विलास शिंदे यांची प्रमुख उपस्थिती होती. यावेळी भौतिकशास्त्र अधिविभागाचे प्रमुख

■ डॉ. एच. सी. वर्मा यांचे प्रतिपादन

■ शिवाजी विद्यापीठात क्वांटम भौतिकशास्त्र व भौतिक शास्त्रातील रोजगार संधी विषयावर व्याख्यान

डॉ. राजेंद्र सोनकवडे, कुलसचिव डॉ. विलास शिंदे यांनी मनोगत व्यक्त केले. समन्वयक डॉ. मानसिंग टाकळे यांनी स्वागत केले. डॉ. नीलेश तरवाळ यांनी आभार मानले. यावेळी विद्यापीठातील शिक्षक, अधिविभाग प्रमुख, प्राचार्य, विद्यार्थी उपस्थित होते.

डॉ. वर्मा म्हणाले, इस्रो, सीएसआयआर, भाभा अणुसंधान केंद्र, भौतिकी संशोधन प्रयोगशाळा, प्लाझ्मा रिसर्च इन्स्टिट्यूट, यांसह विविध राष्ट्रीय प्रयोगशाळा, वैज्ञानिक संस्था, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, विज्ञान व्यवस्थापन, संशोधन प्रशासन तसेच उद्योग क्षेत्रात भौतिकशास्त्राच्या विद्यार्थ्यांसाठी मोठ्या संधी उपलब्ध असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

11 JUL 2026

जनप्रवास

जनसंपर्क कक्ष
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

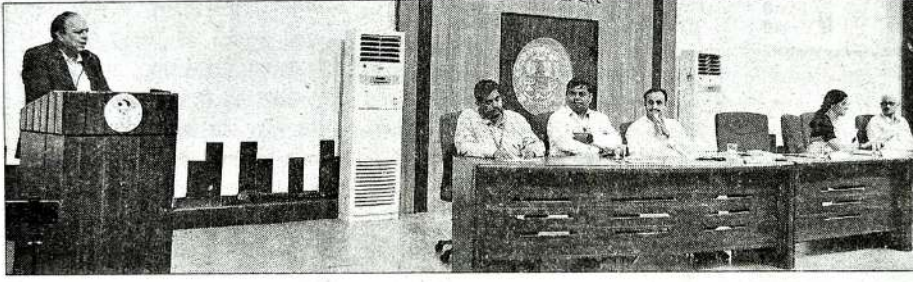
गरजा सिमित ठेवा, तापमानवाढ रोखा

प्रा. चेतनसिंह सोलंकी यांचे प्रतिपादन : पृथ्वीचे २.५ डिग्री फेरेनाईट इतके तापमान वाढले

जनप्रवास : कोल्हापूर

आज जगामध्ये ५३ टक्के जादा कार्बनडायऑक्साईड निर्मित झालेले आहे. यामुळे पृथ्वीचे तापमान वाढत आहे. सध्या, पृथ्वीचे २.५ डिग्री फेरेनाईट इतके तापमान वाढलेले आहे. वस्तुच्या अतिरेकी वापरामुळे निर्माण होणाऱ्या तापमानवाढीला 'लक्ष्मणरेखा' तयार केली पाहिजे. पृथ्वीसिमित आहे, सारे संसाधने सिमित आहेत तर तापमानवाढ रोखण्यासाठी आपल्या गरजाही सिमित करणे आवश्यक आहे, असे मत सोलर मॅन ऑफ इंडिया, एनर्जी स्वराजचे फाऊंडर प्रा. चेतनसिंह सोलंकी यांनी व्यक्त केले. शिवाजी विद्यापीठात आयोजित कार्यक्रमात ते बोलत होते.

शिवाजी विद्यापीठाच्या स्कूल ऑफ इंजिनिअरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, द इंडियन सोसायटी ऑफ हीटिंग, रेफ्रिजरेटिंग अँड एअर कंडिशनिंग इंजिनियर्स (इश्रे) आणि युआन यांच्या संयुक्त विद्यमाने 'भारत क्लायमेट सत्याग्रह यात्रा' अंतर्गत राजर्षी शाहू

सभागृहामध्ये हवामान जनजागृती कार्यशाळेचे आयोजन केले होते. त्यावेळी प्रमुख वक्ते प्रा.सोलंकी होते. अध्यक्षस्थानी विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. रजनीश कामत उपस्थित होते. प्र-कुलगुरू डॉ.ज्योती जाधव यांची विशेष उपस्थिती होती.

प्रा. सोलंकी म्हणाले, जागतिक तापमान सातत्याने वाढत असून उन्हाळ्यात उष्णतेच्या तीव्र लाटा निर्माण होत आहेत. हवामानाचे चक्र बिघडल्यामुळे अनपेक्षित ठिकाणी मुसळधार पाऊस आणि पूर येण्याच्या घटनांमध्ये मोठी वाढ झाली आहे. अनेक भागात पावसाचे प्रमाण कमी

होऊन तीव्र दुष्काळ पडत आहे. तसेच, जंगलांना अचानक आग लागण्याच्या घटनांचे प्रमाण वाढले आहे. बदलत्या हवामानामुळे पिकांचे अतोनात नुकसान होत असून जगभरात अन्नटंचाई आणि कुपोषणाचा धोका निर्माण झाला आहे. तापमानवाढीमुळे दोन्ही ध्रुवांवरील हिमनद्या वेगाने वितळत आहेत. ज्यामुळे समुद्राची पातळी वाढत असून किनारपट्टीची शहरे पाण्याखाली जाण्याचा धोका निर्माण झाला आहे. अतिऊष्णता आणि पुरामुळे अनेक साथीचे आजार, श्वसनाचे विकार आणि मानसिक समस्या वाढत आहेत.

याप्रसंगी, श्रीम इलेक्ट्रिक लिमिटेड इंडस्ट्रीचे एस.आर. जगदाळे यांनी इनर्जी स्वराज फाऊंडेशनला एक्कावन्न हजार रुपयांची देणगी दिली. यावेळी तंत्रज्ञान अधिविभागाचे डॉ. गिरीष कुलकर्णी, किलोस्कर ऑईल इंजिनचे शरद आजगेकर, आर्किटेक्चर शिरीष बेरी, इश्रेचे प्रमोद पुणगावकर यांची आपले मनोगत व्यक्त केले. कुलगुरू डॉ. म्हणाले, हवामान बदलामुळे जगभरात पिण्याच्या पाण्याची भीषण टंचाई, शेतीचे अतोनात नुकसान, अन्नसुरक्षेचा प्रश्न आणि मानवी आरोग्यास धोके निर्माण

'क्लायमेट सत्याग्रह'
जनतेच्या माध्यमातून पुढे जाणे आवश्यक

'क्लायमेट सत्याग्रह' जनतेच्या माध्यमातून पुढे जाणे आवश्यक आहे. सध्या मनुष्य वापरत असलेले पृथ्वीवरील संसाधनांचे प्रमाण निम्मे करणे गरजेचे आहे. याकरिताच 'क्लायमेट सत्याग्रह' करणे आवश्यक आहे, असेही प्रा. सोलंकी म्हणाले.

झाले आहेत. यासाठी घराप्रमाणेच काळजी पृथ्वीची, परिसराची घेतली पाहिजे. समन्वयक डॉ. प्रदीप भास्कर यांनी स्वागत व प्रस्ताविक केले. तंत्रज्ञान अधिविभागाचे प्रभारी संचालक डॉ. अजित कोळेकर यांनी पाहुण्यांचा परिचय करून दिला. डॉ. हर्षवर्धन पंडित यांनी सूत्रसंचालन केले. कार्यक्रमाला उपेन्द्र देऊसकर, आर्किटेक्ट अंजली जाधव, अजय कोरणे, डॉ. एन. एन. शिंदे तसेच इंडस्ट्रीचे पदाधिकारी होते.

11 JUL 2026

तरुण भारत

आधुनिक जीवन शैलीने वातावरणावर परिणाम

■ प्रतिनिधी, कोल्हापूर

■ प्रा. चेतन सिंह सोलंकी यांचे
प्रतिपादन

■ क्लायमेट सत्याग्रहात
सहभागाचे आवाहन

बदलत्या हवामानाचा सर्वच घटकावर परिणाम होत आहे. यासाठी क्लायमेट सत्याग्रहामध्ये नागरिकांच्या सहभागाची गरज आहे, असे प्रतिपादन सोलर मॅन ऑफ इंडिया, एनर्जी स्वराजचे फाऊंडर प्रा. चेतन सिंह सोलंकी यांनी केले.

शिवाजी विद्यापीठाच्या स्कूल ऑफ इंजिनिअरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, द इंडियन सोसायटी ऑफ हीटिंग, रेफ्रिजरेटिंग अँड एअर कंडिशनिंग इंजिनियर्स आणि युआन यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित भारत क्लायमेट सत्याग्रह यात्रा कार्यशाळेत ते बोलत होते. अध्यक्षस्थानी कुलगुरू डॉ. राजनीश कामत होते. प्र-कुलगुरू डॉ. ज्योती जाधव यांची प्रमुख उपस्थिती होती.

समन्वयक डॉ. प्रदीप भास्कर यांनी स्वागत केले. तंत्रज्ञान अधिविभागाचे प्रभारी संचालक डॉ. कोळेकर यांनी परिचय करून दिला. डॉ. हर्षवर्धन पंडीत यांनी सूत्रसंचालन केले. यावेळी उपेंद्र देऊसकर, अअंजली जाधव, अजय कोराणे, उपस्थित होते.

श्रीम इलेक्ट्रीक लिमिटेड इंडस्ट्रीचे एस. आर. जगदाळे यांनी इनर्जी स्वराज फाउंडेशनला एक्कावन्न हजार रुपयांची देणगी दिली. यावेळी डॉ. गिरीष कुलकर्णी, किल्लोस्कर ऑईल इंजिनचे शरद आजगेकर, आर्किटेक्चर शिरीष बेरी, यांनी मनोगत व्यक्त केले.

11 JUL 2026
लोकमत

मानधनवाढीचा प्रस्ताव व्यवस्थापन परिषदेत

लोकमत न्यूज नेटवर्क

कोल्हापूर : शिवाजी विद्यापीठातर्फे राज्यस्तरीय, राष्ट्रीय, साऊथ वेस्ट झोन, अ.भा. आंतरविद्यापीठ तसेच खेलो इंडियासाठी प्रशिक्षक व व्यवस्थापक म्हणून काम करणाऱ्या महाविद्यालयीन क्रीडा संचालकांच्या मानधनवाढीचा प्रस्ताव विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेत मांडला.

महाविद्यालयीन क्रीडा संचालकांना अनेक वर्षांपासून अत्यल्प मानधन दिले जात असून, त्यांच्या जबाबदाऱ्या, प्रवास, वास्तव्यासह इतर

खर्चाचा विचार करता सुधारित व न्याय्य मानधन मंजूर करावे, अशी मागणी यापूर्वीही विद्यापीठाच्या सिनेटमध्ये केली होती. त्यानंतर नुकत्याच झालेल्या व्यवस्थापन परिषद बैठकीत हा विषय सुधारित स्वरूपात मांडला. वरिष्ठ महाविद्यालयीन शारीरिक शिक्षक संघटनेने कुलगुरू डॉ. रजनीश कामत यांना यासंदर्भात निवेदन दिले. संघटनेचे अध्यक्ष डॉ. प्रशांत पाटील, डॉ. धनंजय पाटील, डॉ. विक्रम नांगरे पाटील, डॉ. ज्योती गावडे, डॉ. रामचंद्र पवार, डॉ. लवंगारे, प्रा. एन. आर. कांबळे, आदी उपस्थित होते.

11 JUL 2026

सकाळ

दहा अभ्यासक्रमांना क्षमतेपेक्षा जादा प्रवेश

शिवाजी विद्यापीठात चारशे जागा रिक्तच

कोल्हापूर, ता. १० : शिवाजी विद्यापीठाच्या कॅम्पसवरील विविध दहा अभ्यासक्रमांना क्षमतेपेक्षा जादा प्रवेश झाले आहेत. नियमित फेरी, पहिल्या पुर्नःप्रवेश परीक्षेनंतर एकूण ९२५ विद्यार्थी प्रवेशीत झाले असून, अद्याप चारशे जागा रिक्त आहेत.

कॅम्पसवरील ३६ अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशाची प्रक्रिया जूनपासून सुरू झाली. त्यात दुसऱ्या फेरीनंतर ४३ टक्के जागा भरल्या. घटती विद्यार्थी संख्या आणि बहुतांश अधिविभागांवर ओसाडपणाची छाया पसरल्याचे वास्तव 'सकाळ'ने मांडले. त्याची दखल घेऊन कुलगुरू डॉ. आर. के. कामत यांनी अधिविभागप्रमुखांची बैठक घेऊन विद्यार्थी संख्या वाढीच्या सूचना केल्या. काही अधिविभागप्रमुखांनी सकारात्मक कार्यवाही केली. त्याचा चांगला परिणाम झाला आहे. दुसऱ्याफेरीनंतर रिक्त जागांचा आढावा घेऊन विद्यापीठाने पहिली पुर्नःप्रवेश परीक्षा घेतली. त्याची प्रवेश प्रक्रिया गेल्या आठवड्यात संपली. त्यानंतर दहा अभ्यासक्रमांना क्षमतेपेक्षा जादा विद्यार्थी प्रवेशीत झाले आहेत. त्यात ऑनॅलिटीकल केमिस्ट्री, अप्लाइड स्टॅटिस्टिकल अँड इन्फॉर्मेटिक्स, कॉम्प्युटर सायन्स, फूड सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी, मायक्रोबायोलॉजी,

कॅम्पसवरील विद्यार्थी संख्या वाढीसाठी विद्यापीठाने

विविध उपक्रम हाती घेतले आहेत. सध्या ज्या जागा रिक्त आहे. त्यावर जास्तीत जास्त विद्यार्थी प्रवेशित होण्यासाठी प्रयत्न सुरू आहेत.

- डॉ. ज्योती जाधव, प्र-कुलगुरू

ऑर्गेनिक केमिस्ट्री, फार्मासिटीक्युल मायक्रोबायोलॉजी, फिजिकल केमिस्ट्री, मास्टर ऑफ कॉम्प्युटर ऑप्लिकेशन (एनएपी), बी. लिब. अँड इन्फॉर्मेशन सायन्स या अभ्यासक्रमांचा समावेश आहे. २६ अभ्यासक्रमांच्या ४०० जागा रिक्त आहेत.

सात अभ्यासक्रमांच्या

जागा २०० अन् प्रवेश २७

कॅम्पसवरील सात अभ्यासक्रमांच्या प्रवेश क्षमतेच्या जागा एकूण २०० इतक्या असून, त्यापैकी अवघ्या २७ जागा भरल्या आहेत. त्यात मेडिकल इन्फॉर्मेशन मॅनेजमेंट प्रवेशीत विद्यार्थी-४), बीजेसी (४), एम. जे. (सीबीसीएस एनईपी-३), एम. एस्सी. नॅनोसायन्स (७), एम. ए. रशियन (एनईपी-२), एम. एस्सी. मॅथमेटिक्स विथ कॉम्प्युटर (२), एम. एस्सी. इकॉनॉमिक्स (लॅटरल एंट्री-५) या अभ्यासक्रमांचा समावेश आहे.